

Ook bij Wassenaar torenvalk in nestkast

Door K. Stam

Publicatie C. N. O.

Mede naar aanleiding van het artikel van Ko Zweres over de goede resultaten, die in het buitenland zijn bereikt met speciale nestkasten voor de torenvalk (Vogeljaar VI - 1.) werd de afgelopen lente in het wingebied van de Haagse Duinwaterleiding onder Wassenaar, een proef genomen met een tweetal nestkasten van het eenvoudigste „balkon-type“, dus van voren half open. Deze kasten, vervaardigd uit nieuw blank hout, werden van te voren donker gemaakt met bruine carbolineum en afgedekt met een stevige zinken kap. Voor- en zijanten werden voorts bekleed met denneschors. Omstreeks de jaarwisseling plaatsten wij beide valkekasten, die vooral door hun bekleding al een aardig „natuurlijk aanzien“ hadden gekregen, in de Wassenaarse duinen. De kast, waar deze lente al dadelijk succes mee werd geboekt, kreeg een plaats in een vrij klein, apart gelegen dal, begroeid met zwarte populier (*Populus nigra*), waar regelmatig torenvalken plegen te broeden. De nestkast kwam hier te hangen op ongeveer 7 meter boven de grond in een oude populier. In de tweede helft van februari werd in beide kasten een flinke laag goed gedroogde turfmolm gestrooid, ongeveer 4 tot 5 centimeter dik.

Begin april bemerkten wij met vreugde dat de valkekast in het populierenbosje de aandacht had getrokken van een paartje torenvalk (*Falco tinnunculus*). Regelmatig vlogen beide seksen de nestkast in en uit en al gauw werd een nestkuiltje in de turfmolm gedraaid. Zeer opmerkelijk was, dat de twee oude eksternesten, waar voorheen altijd in gebroed werd en die zich op slechts enkele meters van de nieuwe nestkast bevonden, totaal geen belangstelling meer mochten trekken van de valken. De valkekast genoot hier duidelijk overwegend en blijvend de voorkeur.

Eind april werd met leggen begonnen en op 2

mei was het broedsel voltallig met 6 eieren. Aanvankelijk bleken beide vogels zeer schuw te zijn. Wanneer één van ons naderde, wat slechts kon geschieden via een stuk open duin, waar onmiddellijk de *zilvermeeuwen* alarm sloegen, vloog de broedende valk al uit de kast bij nadering van het bosje op een goede 300 meter. Opvallend snel echter bleken de vogels aan ons te wennen, zodat zij weldra pas van het nest vlogen, als wij de boom moesten beklimmen om poolshoogte te nemen in de nestkast.

In de laatste dagen van mei kwamen de zes eieren vrijwel gelijktijdig uit: Een pracht nest van zes jonge torenvalken, die alle zeer voorspoedig zijn opgegroeid, waarbij al spoedig bleek dat de jonge vogels zich vrijelijk door de nestkast bewogen, iets wat hen in een oud eksternest onmogelijk is te doen. Na het uitvliegen, eind juni, bleven de valken met hun jongen nog regelmatig op het nest terugkeren, waarbij de nestkast nog zeer lang als slaapplek in gebruik bleef.

Onze tweede valkekast, die een plaats had gevonden aan de rand van het grote dennenperceel van Duynrell, bleef onbewoond. Mogelijk zijn de vele eekhoorns die Duynrell bevolken, hier mede schuldig aan, hoewel ook de plaats van deze nestkast beslist minder gunstig te noemen was. Het komende jaar wordt deze valkekast eveneens in een solitair gelegen bosje opgehangen.

Resumerend kunnen wij echter wel zeggen dat de proef met torenvalkekasten in de Wassenaarse duinen, zeker succes heeft opgeleverd. Het moge dan ook aanbeveling verdienen ook in Nederland meer met deze nestkasten te gaan werken, temeer daar de kasten zich uitstekend lenen voor het doen van voederwaarnemingen en ook gemakkelijk zijn in te richten voor het maken van foto- of filmpopnamen.

Albert Gols filmde „De Beer“ en Oostzaan

De Rijswijkse cineast Albert Gols heeft twee kleurenfilms van elk ongeveer een half uur vervaardigd over het belagde natuurreservaat „De Beer“ en het weidegebied om Oostzaan, dat al evenzeer gedoemd is te verdwijnen. Het zijn filmpjes (16 mm), die vooral zijn afgestemd op het grote publiek, dat er op aantrekkelijke wijze door in kennis wordt gebracht met het vele moois, dat in beide gebieden is te vinden.

Juist een dergelijk publiek wordt vaak niet genoeg geboeid door opnamen van uitsluitend vogels en planten en daarom is het goed gezien, om een niet opdringerig verhaal door de filmpjes te weven. Op „De Beer“ dat van een stadsjuffertje, dat op hoge hakjes en in een nylon bloesje tussen de duindoorns trippelt en verrukt naar een fraaie *bergeendenwoerd* gluur.

In Oostzaan een schooljongen, aardig gespeeld door de kleinzoon van vogelwachter Willem Visser, die bij het eierzoecken wordt betrappt en „voor straf“, na de eieren te hebben teruggelegd, wordt meegenomen om iets te zien en genieten van de rijkdom aan weidevogels, die Oostzaan (hoe lang nog?) herbergt. Vooral in het tweede filmpje is het „verhaaltje“ zeer geslaagd, terwijl een vlotte montage de aandacht voortdurend weet vast te houden. Overigens toont het „Beer“-filmpje dat montage van elders gemaakte opnamen toch wel met kennis van zaken moet geschieden en niet ten koste mag gaan van de authenticiteit. De bulldozers en andere vernielingswerktuigen, die het moois van „De Beer“ van de oostzijde bedreigen vormen een pakkend slot.

Twee filmpjes, die zich kenmerken door opvallend mooie en natuurgetrouwe kleuren en een passende introductie zijn tot het bedreigde schoon van ons overbevolkte vaderland. K. Z.